

Kulturdepartementet
Enheten för medier, film och idrott
103 33 Stockholm

Yttrande om betänkandet ”Från analog till digital radio – en plan från Digitalradiosamordningen”.

BIL Sweden har getts möjlighet att till Kulturdepartementet inkomma med synpunkter på ovan nämnda betänkande.

Digitalradio skapar stora möjligheter för framtiden med bättre ljudkvalitet, möjlighet till större antal kanaler, bättre överföring av data (t.ex. trafiksäkerhetsinformation) m.m. Utredningen föreslår dock att FM-bandet släcks ned 2022 (senast 2024), vilket är en alltför snäv tidplan. Miljontals personbilar med enbart FM-mottagare kommer fortfarande att vara i bruk i Sverige om tio år.

Tyvärr måste vi konstatera att fordonen glömdes bort i den nya digitalradioutredningen. Ingen branschföreträdare har oss veterligen inbjudits till en dialog i denna fråga. Detta är extra förvånande då det i kommittédirektivet (Dir. 2013:76) påpekas att förslaget till plan ska utarbetas i nära dialog med berörda aktörer. BIL Sweden har dessutom varit i kontakt med utredaren för att få till en dialog, dock utan resultat.

Fordonsindustrin har visserligen redan tagit tekniksprånget genom att erbjuda digitalradio (DAB+) i nya fordon. Endast ett fåtal modeller har det dock än så länge som standardutrustning. De flesta bilmärken kan erbjuda det som tillval till många av sina modeller, men inte alla.

Enligt utredaren är lösningen att på kort sikt att ”konvertera” FM-radiomottagaren med adapter och separat antenn (limmas i vissa fall på vindrutan) som tar emot digitalradiosignalen. Dessa lösningar är inte integrerade och anpassade till bilens radioutrustning och håller generellt sett inte samma kvalitet. Att bygga om en nyare bil med integrerad FM-mottagare för digitalradiomottagning, enligt tillverkarens anvisningar, kostar i storleksordningen 10 000 kr (uppgift från Norge).

Att byta ut fordonsparken tar snarare 30 år än de 15 år som angavs i utredningen. Medellivslängden för en personbil är ca 17 år i Sverige, vilket betyder att drygt hälften av de bilar som säljs idag fortfarande kommer att vara i bruk år 2030. Den optimala lösningen är därför att introducera digitalradiomottagare i nya bilar så brett som möjligt redan nu (de kan även ta emot FM-signaler), men vänta med att släcka ned det analoga nätet tills vi har tillräcklig införandegrad i bilarna och inte bara låta täckningsgraden för utsändning av digitalradio styra.

Erfarenheter från Norge visar att det skapar stora problem när inte hänsyn tas till digitaliseringsgraden eller nackdelarna med att ”konvertera” eller byta ut radiomottagaren i bilar. Norska stortinget slog år 2010 fast ambitionen att släcka de analoga sändningarna redan

2017. Norska bilbranschen har gått snabbt fram, ändå beställs idag endast cirka 50 procent av de nya personbilarna där med digitalradio och alla modeller erbjuds ännu inte med detta alternativ. Detta kommer troligen att tvinga norska regeringen att ändra sin tidplan.

Norge och Sverige är små bilmarknader i ett internationellt perspektiv, tillsammans mindre än 0,7 procent av världsmarknaden. Det betyder att vi inte ensamma kan styra utvecklingen i fordonsindustrin utan måste vänta på att tekniken ska finnas för alla märken. När så är fallet kan branschen och konsumenterna göra sitt för att påskynda introduktionen på marknaden.

Att för tidigt släcka ned FM-bandet skulle kosta Sveriges bilägare stora pengar och tvinga dem att eftertrusta sina bilar med en sämre lösning. De bilägare som i detta läge väljer att inte byta ut eller konvertera sin bilradio missar då viktig trafikinformation, vilket motverkar Nollvisionen för trafiksäkerhet. Vi utgår därför ifrån att utredningen och regeringen som uppdragsgivare nu tar till sig budskapet och ändrar tidplanen samt inför krav på en viss införandegrad i bilarna som ett villkor för nedsläckning av det analoga nätet. Vi är beredda att medverka i en dialog med berörda myndigheter för att bidra till ett smidigt införande av digitalradio.

Stockholm den 23 mars 2015

BIL Sweden

Anders Norén
Miljö och teknik